

אלינה פרידה

רבקה סלע

תְּנַךְ עִם חֲבָרִים

שׁוֹפְטִים מְגֻלָּת רֹות

ייעוץ מדעי: ד"ר דוד אלגביש

באישור משרד החינוך
בהתאם לתוכנית הלימודים החדשה התשס"ג

הוצאת ספרים יסוד

**באישור משרד החינוך
אישור מס' 2115 דצמבר 2002**

**"יעוץ רפואי" ד"ר דוד אלגביש
עריכה לשונית: אבי שרגאי**

**עיצוב והפקה: נעם שושן
איורים ועיצוב: אודי טאוב**

צלומים: הקרן הקיימת לישראל / זאב רדובן / נעם שושן

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע,
לשדר או לקלוט בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני אחר –
כל חלק שהוא מהחומר בספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה
 אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

**כל הזכויות שמורות
להוצאה לאור יסוד
רח' החופר 34 חולון טל. 5587990
נדפס בישראל, תשס"ג 2003**

תְּכַן הָעֲנִינִים

6	על התנ"ך
9	שֶׁבֵיל סְפֹורִי הַתּוֹרָה
14	פרק ג
28	פרק ד
35	פרק ה
41	פרק ו
53	פרק ז
59	פרק ח
66	פרק ט
78	פרק י
78	פרק יא
85	פרק יב
89	פרק יג
93	פרק יד
100	פרק טו
104	פרק טז
115	פרק יז
117	פרק יח
122	סיכום ספר שופטים

מְגַלְתָּה רות

129	פרק א
131	פרק ב
135	פרק ג
138	פרק ד
140	דף גזירה

תלמידים חביבים,

בני ישראל הגיעו לבנון, כבשו אזורים מתוכה והתנהלו בהם. סביבם נותרו אויבים רבים, ויהושע מנהיגם מת.

מה קרה לבני ישראל לאחר מות מנהיגם?
מי הנהיג את שבטי ישראל אחרי יהושע?

על כך תלמדו בספר שופטים עם חמישת החברים: חנן הסקרן, אילית השוואת, ענאי הלשוני, חנן המדמין ורונית המשפטנית.
הלמידה עם חמישת החברים תהיה מענינה, מרתקת ומחנה.
אך תחלה הכירו את החברים:

חנן הסקרן

אני חנן, ואני ילد מוד סקרן,
בכל נושא אני מגלה עניין:
במקורות הירדן, בכנענים
ובכל-ינשך עתיקים.

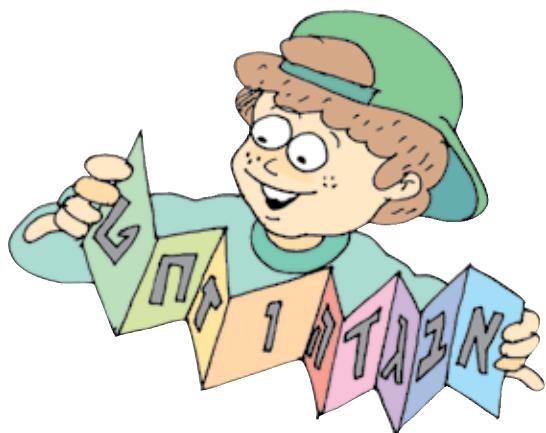
לכל הנושאים ולשאלותי המדעיות
אני מוצא הסברים באינטרנט ובאנציקלופדיות.
תוכלו להרבות דעת וענין
אתה, עם חנן הסקרן.

אילת השוואת

אני אילית. כשהאני נתקלת בבעיה בפסוקים,
אני פונה מיד אל הפרשנים.
יחד נוכל לעזרך גם השוואות
ולהסיק מתוכן מסקנות מענינות.

יגאי הלשוני

החברים שלי אוספים בולים או קלפים,
ואני אוסף בטויים, צורפי לשון ומילים.
אני מקפיד לדבר עברית נכון,
קורא במלון לפני השנה,
מחפש מילים קשות ופרושים.
אתה ספרי התנ"ך מובנים.

חן הדמיין
אני חן, ואני ילד "מעופף",
על פני הדמיון אוהב לרחף.
כשה אני שומע את ספרי התנ"ך המרתקים,
מחשבות נזדות למרתקים.
יחד נוכל לטוס בדמיון למקומות מעניינים
לחזות באירועים היסטוריים חשובים.

רוזנית המשפטנית
אני רוזנית. לי חשובים יותר מכל
הצד, היישר והחק.
אני אוהבת לעסוק בספריה חוק חדשים ועתיקים.
כשהגדיל אלמד בפקולטה למשפטים.
יחד נוכל להתעמק בחוקים ובסוגים.

על התנ"ך

1. הספר החשוב ביותר למעם היהודי הוא התנ"ך.

התנ"ך מחלק לשישה חלקים:

תורה **נבאים** **כתובים**

כל חלק כולל בתוכו ספרים אחדים.

א. כתבו את שמות הספרים לפי הסדר. העזרו בתנ"ך מלא.

תורה

נביאים

כתובים

ב. צבעו בצבע תכלת את הספרים שכבר למדתם.

ג. צבעו בצבע צהוב את הספר שאתם מתחילה למד.

2. ספר התנ"ך נקרא גם מקרא.

א. מצאו את אותיות השרש של המלה מקרא וצבעו אותן.

ב. שعرو: מודיע נตอน השם מקרא לתנ"ך?

את ספר התנ"ך קוראים, לומדים ומושגנים בבית-הכנסת,
בבית-הספר ובבית.

3. טעמי המקרא

בתנ"ך סימנים עתיקים הנמצאים מעל לאותיות או מתחתי.

הסימנים מציינים את מקום הטעמה במליה, אילו מילים לחבר, ומהי
להפסיק את הקריאה.

סימנים אלה נקראים טעמי המקרא. הטעמיים משמשים גם כתוי נגינה
לקראת המקרא בבית-הכנסת.

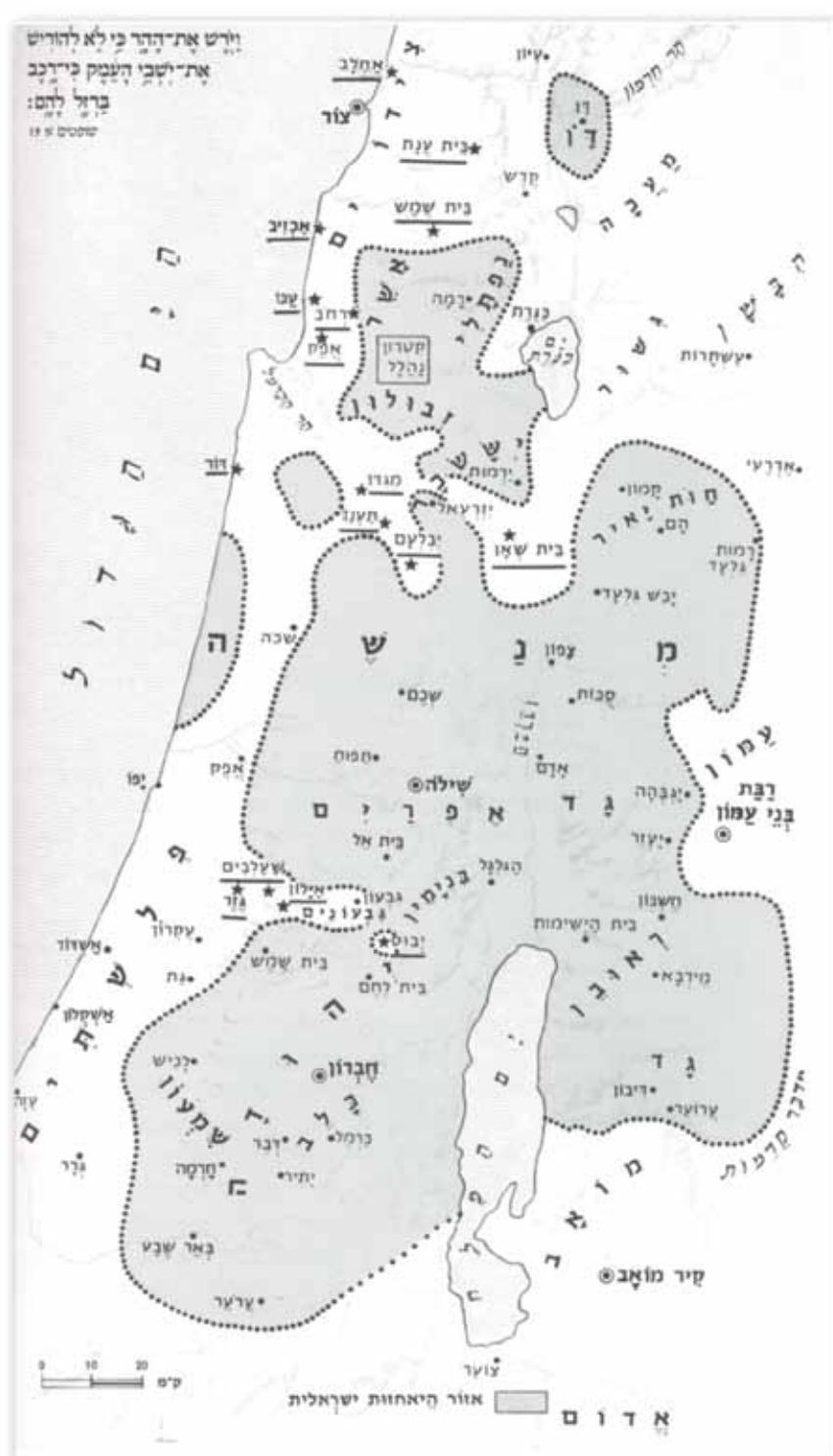
nbir shni temui mafsiyim:

הסימן — אחוריתא, מסמן הפסקה.

הסימן — סוף פסוק, נמצא מתחת למילה האחרונה בכל פסוק,
והוא מסמן הפסקה ארכה.

תחומי הארץ של ישראל

מפה מס' 68 מתוך אטלס כרטוא לתקופת המקרה.

© כל הזכויות שמורות להוצאת כרטא.

שְׁבֵיל סְפּוּרִי הַתּוֹרָה

1. בעםדים הבאים תמצאו שביל, ובו ציורים המתארים אישים ופרשיות חשובים בספרי התורה. התבוננו בציורים.
כתבו על כל פרשיה ועל האישים שהשתתפו בה.

"לך לך"

עקדת יצחק

חלום יעקב

העבדות במצרים

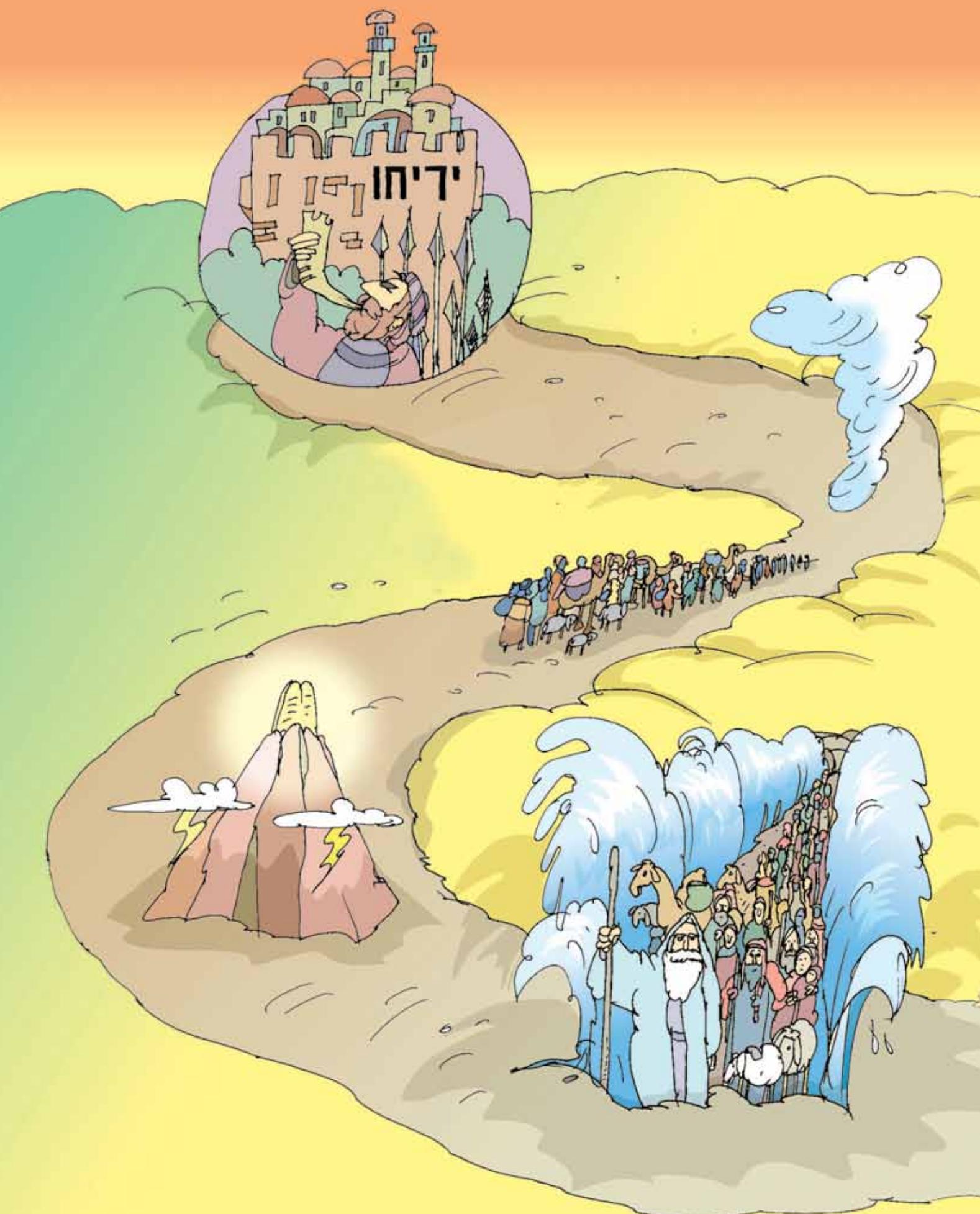
יציאת מצרים

מבחן תורה

הנדודים במדבר

מלחמות הקבוש

2. חן המדרמי

יהוֹשֵׁעַ מֶת.

מה צפוי עתה להם?

חן דמיין ששמע אנשים מבני ישראל מביעים את דעתם.

העזרו בمفہ שבעמוד 8 והשלימו:

העמים היושבים

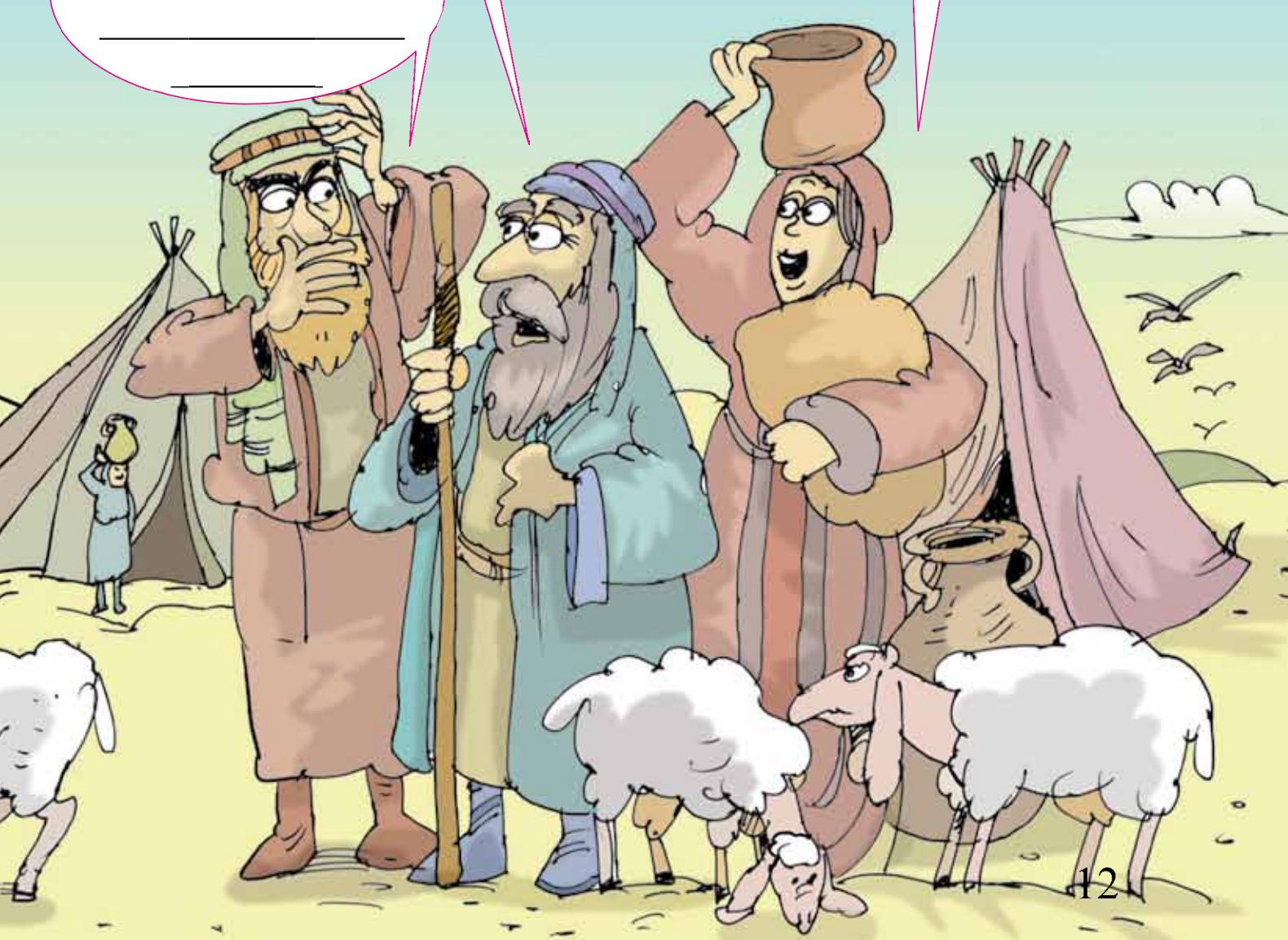
בכנען עלולים

יהוֹשֵׁעַ לא מנה מנהיג

אחריו. יכול להיות ש

כל שבט התישב בנהלו

ובסבירותה. יכול להיות שבעתיד

עַמִּים עֹזְבִּי אֱלִילִים יוֹשְׁבִים בָּקֶרֶבֶנוּ.
יָכֹל לְהִיּוֹת שׁ

עד עַתָּה הַחֲפֹרְנוּ נָנוּ מְרֻעִית צָאן.
עַתָּה, מִשְׁהָתִישְׁבָּנוּ יִשְׁיבַת קָבָע בְּכָנָנוּ,

יְהֹשָׁעַ אָחֵד אֶת הַשָּׁבָטִים לְעַם.
יְהֹשָׁעַ מַת. יָכֹל לְהִיּוֹת שְׁעַתָּה

פרק ג

עתניאל בון-קְנָץ – השופט הראשון

(פסוקים ז – יא)

1. מה ידוע לכם על השופט הראשון?

העזרו ביהושע, פרק טו, פסוקים טז – כ.

שמו:

שבתו:

יחוסו המספרתי: אח של _____ בעל של _____

מעמדו הפלילי:

מעשיו בעבר:

תפקידיו (פסיק י):

2. מה ידוע לכם על האויב שעבד את ישראל?

שם הארץ:

שם המלך:

משך תקופת השעבוד:

3. בתקופת השופטים התרחשו אירועים בראצ' מעגלי החזר על עצמו.

השלימו:

בני ישראל חוטאים לה'

מה היה חטאם ?

לכן

ה' העניש אותם:

ומכר אותם ביד

האויב

את בני ישראל.

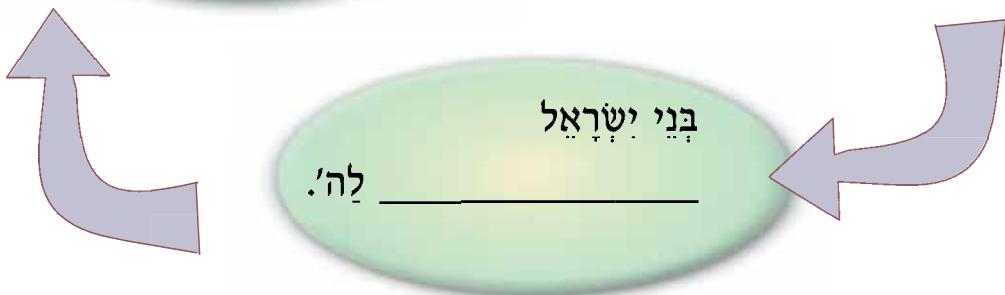
ה' שלח לבני ישראל

את _____ והוא

_____.

בני ישראל

לה'.

4. על התנ"ך. טעמי המקרא.

לפניכם פסוק יא מפרק ג:

"וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אֶרְבָּעִים שָׁנָה וַיָּמָת עַתְנִיאֵל בֶּן־קָנָז:"

א. סמנו בצלב כחול את האותנחתא. (העוזרו במדיע שבעמוד 7).

ב. סמנו בצלב אדם את סוף הפסוק.

ג. קראו בקול את הפסוק, בהתאם לטעמי המקרא.

אהוד בונגרא
(פסוקים יב – ל)

1. חן המדיין

חן דמיין שקרא את המכתב ששלח מלך מואב לשכניו. השלימו:

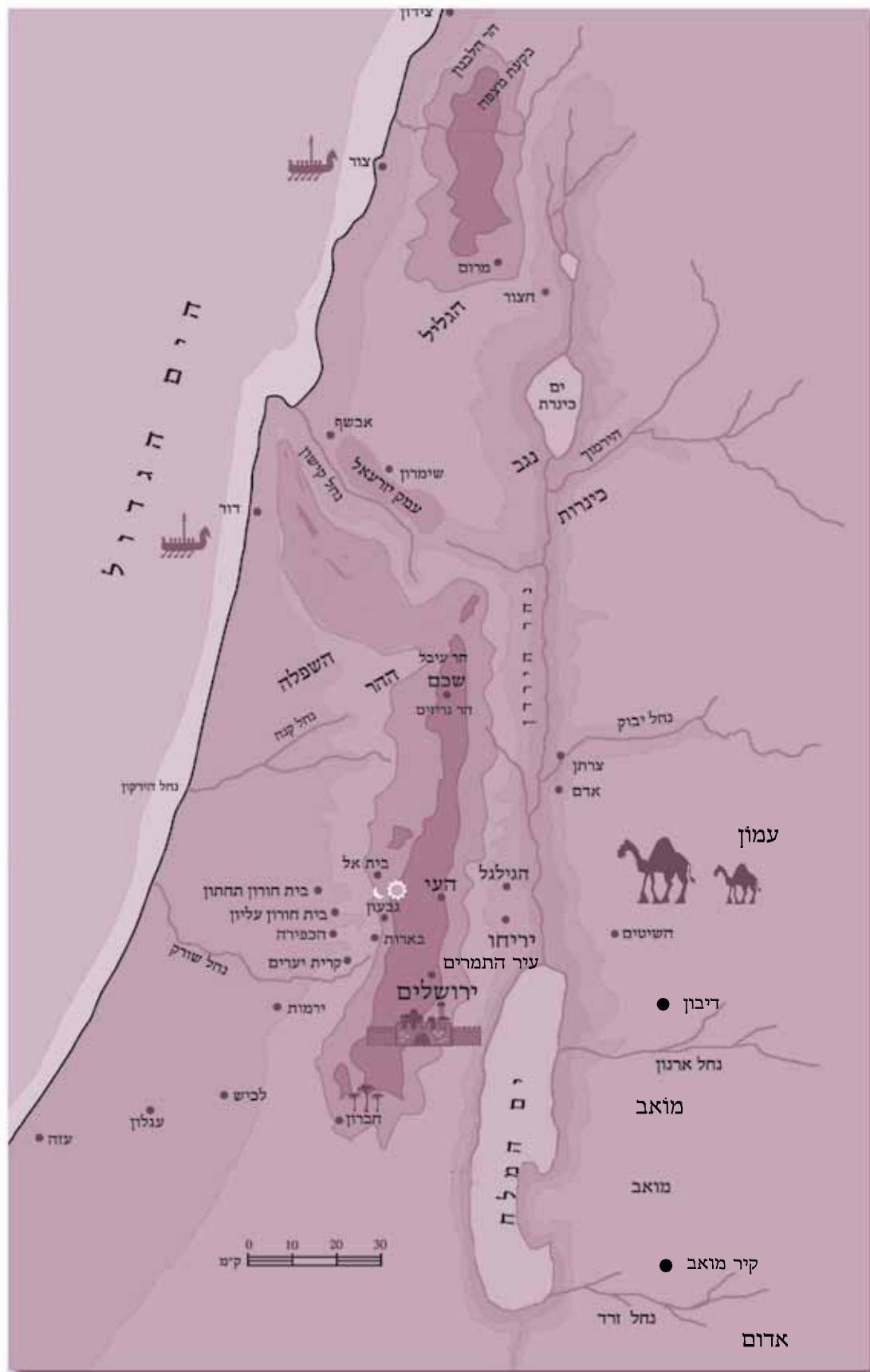
אל מלך _____ ואל מלך _____.
אני קורא לכם להצטער אליו למלחמה ב _____.
נראה לי שעכשו הזמן המתאים ביותר לעבר את נהר ה _____.
ובҷוחות משתפים לכבש את _____.
הזהרו להצטער אליו למלחמה!

על החתום
עגלוון מלך מואב

2. עבודה בפתח שבעמוד 17.

סמןו בפתח:

- א. את הדרך שעשו המואבים לישראל.
ב. את העיר שנכבשה.

מוֹאָב

חָנָן קָרָא בְּאֲנָצִיקָלוֹפְדִיה שֵׁמוֹאָב הָיָה מִצְאָצָאוֹ שֶׁל לֹוט, בָּנוֹ אֶחָיו של אֶבְרָהָם. הַמוֹאָבִים שָׁכְנוּ בַּעֲבָר הַיַּרְדֵּן המִזְרָחִי, בֵּין מִמְלְכַת אֶדוֹם לְבֵין מִמְלְכַת עַמּוֹן. הַמוֹאָבִים הָיּוּ עוֹבְדִי אֱלֹהִים. הָאָל הַחֲשׁוֹב בַּיּוֹתֶר שְׁלָהָם נִקְרָא פָּמוֹשׁ. הֵם הַתְּפִרְנָסּוּ בָּעֵקָר מֶגֶדֶל צָאן וּבָקָר. כִּדי להַגְדִּיל אֶת שְׂטָחֵי הַמִּרְעָה שְׁלָהָם, הָיּוּ הַמוֹאָבִים יוֹצְאִים לְמִסְעוֹת כְּבוֹשִׁים. בְּכָל מִקּוֹם שְׁכַבְשׁוּ בָּנוּ מִבָּצְרִים חֲזָקִים כִּדי לְהַגְּנוּ עַל גְּבוּלוֹת אֶרְצָם. אַחֲרֵי כְּבָושׁ אָרֶץ פָּנָעוּ עַל-יְדֵי יְהוָשָׁע הַתְּחִזְקָה מִמְלְכַת מוֹאָב, וּכְשַׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיּוּ נִתְנוּנִים בְּקַשְׁתֵּי הַתְּנִנָּלוֹת וְהַשְׁתְּרִישׁוֹת בָּאָרֶץ, נִצְלָל עֲגָלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב מִצְבָּה זוּ וּהְטִיל אֶת שְׁלֹטוֹנוּ עַל חָלֻקִים מִיִּשְׂרָאֵל.

אל בְּנָעַנִי

הַעֲזָרוֹ בִּמְפָה שְׁבָעָמָוד 17 וְהַשְׁלִימָגוּ.

מוֹאָב

שם הַשְׁלִיטִים:

שם הָאָל:

תַּעֲסֹוקַת הַתוֹשְׁבִים:

הָאָרְצֹת הַשְׁכָנֹת בְּמִעֵרֶב:

בְּדָרוֹם:

4. מה ידוע לכם על המושיע של בני ישראל?

העזרו בפסקוק טו:

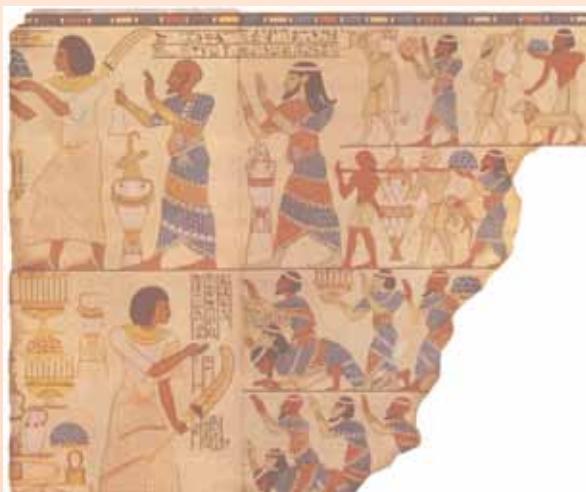
שם אביו: ■ שם הפטרי:

שם מיחד: ■ שם שבתו:

חנן הסקרן .5

חנסי כובש ונכבר שבעת העתיקה

חנן קרא באנציקלופדיה שבעת העתיקה, וכך שמע שטחים של עם אחר, הוא שעבד את תושביו, והטיל עליהם לשלים לו מס. מטרת המס הייתה להחליש את העם הנכבר ולהעניר את העם הכבש. המשים שההתושבים המשעבדים שלמו מדי שנה בשנה נקראו "מנחות" וכללו: עדרי צאן ובקר, עופות, שקי חיטה ושעורה, כדי שמן ויין, בדים, מיני בשמים, שקויים למרפאה, כסף, זהב ואבני חן.

חנן ראה בדמיונו אנשים מבני ישראל מביאים מנחה לעגלון מלך מואב, ושמע את דבריהם.
(השלימו בציור שבעמוד הבא.)

נושאי מנחות. ציור קיר ממיצרים העתיקה.

כבר שמונה-עשרה שנים אנחנו

משעבדים ל

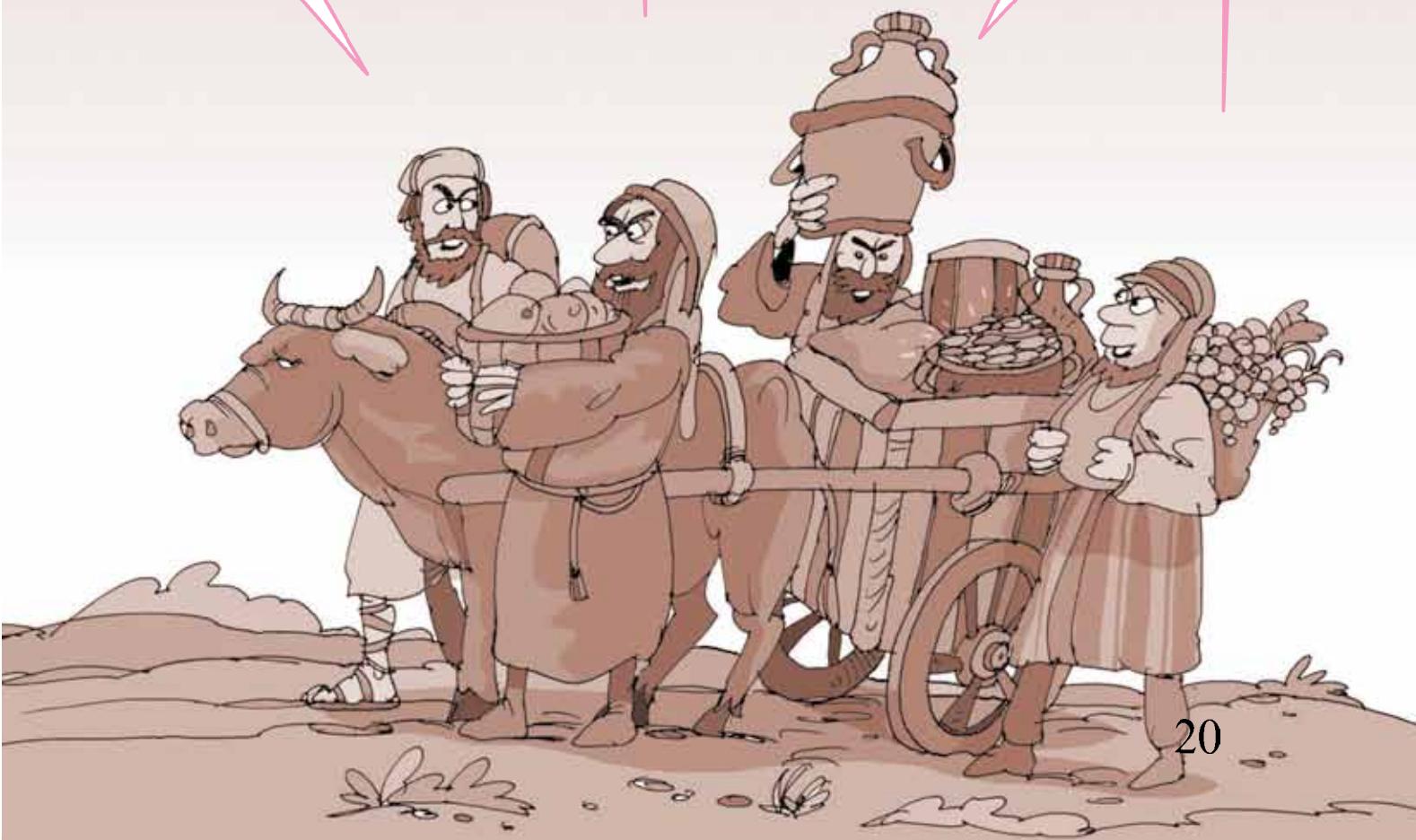
כל שנה עליינו

עד מתי

השׁתעבדנו לМОאָב כי

השנה המנוח כולה:

כדי להשחרר מהשעבוד עליינו

.6 חן המדיין

חן דמיאן שקרא דף מיוםנו של יהוד בז'גרא, שבו מתארות הכנות שעשעה להתנתקשות בעגלוֹן מלך מואב.
השלימו (העוזר בפסוק ט):

מחר יצא עם נושא המנהhot אל עגלוֹן מלך מואב. עשיתי
וליה _____ . ארכה _____ .
הכניתי חרב קצירה ביחיד כדי _____ .
אני מתכוון להסתיר אותה על ירד _____ , כי _____ .
בחרב זו אני מתכוון _____ .
לא גלית לייש את תכניתי, כי _____ .

אני מקווה שאלהים יחייה בעורי ותכניתי תצליח!

.7 חן המדיין

- חן ערך את ספור ההתנתקשות במלך מואב לסרט.
- תשובות בענויות
- גזרו את התמונות מדף הגזירה.
 - סדרו את התמונות בסדר הנקון, והדיבקו אותן זו לזו.
 - השלימו את דברי הדמויות.
 - תנו שם לסרט.
-

8. אהוד הַתְגֵּלָה בֶּבֶל תְּכִסִּים. הַשְׁלִימֹו:

אהוד אמר למלך: "דָּבָר-סָתָר לִי אֲלֵיךְ", כדי:

אהוד אמר למלך: "דָּבָר-אֱלֹהִים לִי אֲלֵיךְ", כדי:

אהוד נעל את דלתות חדר הפקידת, כדי:

9. המלחמה בМОאָב

העוזרו בפסוקים זו – ל והשלימו:

ג'ויס הלוחמים: כיצד?

נאום עדود לקראת המלחמה: מה נאמר בו?

תכנית הפעלה: ממן ההוראות שקבע אהוד?

תוצאות המלחמה:

מעברות הירדן

חנוך קרא באנציקלופדיה שנהר הירדן זורם לארכה של הארץ מצפון לדרום. מי הגשמיים והשלגיים, המפזרים בהר החרמון, זורמים אל הירדן. בעונת הגשמיים ובאביב הנהר עמוק וזרמו חזק. בעונת הקיץ הנהר רדוד וזרימתו אטית, וכך אפשר לחצות אותו ברגלי או על גב בהמה בכמה מקומות. מקומות אלה מזכירים בתנ"ך בשם "מעברות הירדן".

מודיעץ צוהiah אהוד על חיליו לשמר על מעברות הירדן?

נהר הירדן

חן המדריכין

.11

חן דמיין שראינו את אהוד ברגרא בשובו מן הפלחה במוֹאָב.
השיבו על השאלות.

ש. מודיע החלטת להתקשרות בחיי עגלוֹן מלך מוֹאָב?

ת.

ש. כיצד הצליחה להגיעה אל המלך בלי להתפס?

ת.

ש. מודיע לא התקשרות במלך בפגישת הראשונה, בשעה עם נושא
המנחה?

ת.

ש. מה הרגשות ועל מה חשבת, כאשר נשארת לבד עם המלך בחדר המקרה?

ת.

ש. איך אתה מרגיש עכשו, לאחר הנזחון על המזאים?

ת.

 ינאי הלשוני. 12

יִנְאֵי אָסֶף מִן הַפְּרָקָם מְלִים וּבְטוּיִים.
חִבְרוּ בְּקוֹן כָּל בְּטוּי לְפִרְוּשׁוֹ.

חדר קרייר בעליית הגג.

"אטר יד-ימינו"

החלק המד של הסדין או של החרב.

"דבריסטר לי אליך"

יש לי סוד לספר לך.

"עלית המקלה"

שמאלי, מי ששולט ביד שמאל.

"נצב"

חפו זמן רב.

"להב"

ידית החרב או הסדין.

"ויחילו עד-בוש"

13. השלימו את הרצף המעגלי.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חַטְאָו לְה'.

מָה חַטָּאָם ?

• _____

לְכֹן

וַתִּשְׁקַטּ הָאָרֶץ
וְגָמוֹת הַשׁוֹפֶט...
שְׁגִים.

ה' שִׁלַּח לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל אֶת

וְהוּא _____ אֹתָם

• _____ מִיד

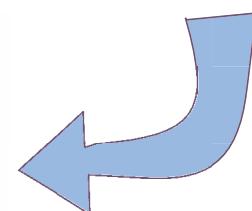
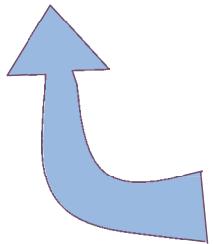
ה' הַעֲנִישׁ אֹתָם וּמְכַר

אֹתָם בִּיד _____.

הָאוֹיב _____

אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל _____ לְה'.

שְׁמָגֵר בִּנְעַנְתָּה

(פסוק לא)

1. מה ידוע על שְׁמָגֵר?

השלימו.

שם פרטי: _____

שם האב: _____

נלחם ב_____

אֵילֶת הַשׂוֹאֶלֶת

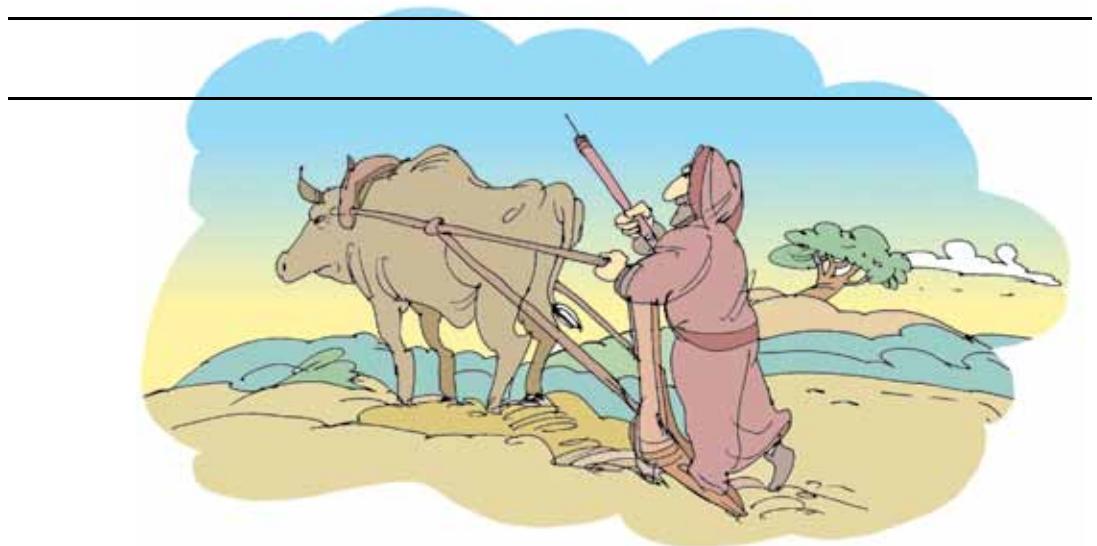
2.

אֵילֶת שָׁאֶלה: מהו מַלְמֵד הַבָּקָר?

אֵילֶת מְצָאָה בְּפְרוֹשִׁים:

מלמד הבקר הוא מקל שבקצתו היה תקווע משחו חד, יתד ברגל או אבן צר (הנקרא גם "דרבן"). האפר השתמש במלמד הבקר כדי לזרז את השורדים החורשיים בשדה.

3. מה היה מעשה גבורה שלו של שְׁמָגֵר בִּנְעַנְתָּה?

פרק ד

מלחמת דבורה וברק בכנענים

1. מה ידוע לכם על האויב?

- שם המלך: _____ ■
- מלך העיר: _____ ■
- שם שר-צבאו: _____ ■
- מקום מושבו של שר-הצבא: _____ ■
- כלי הנשק: _____ ■
- משך תקופת השעבוד: _____ ■

2. מה ידוע לכם על דבורה?

- שם: _____ ■
- תפקידיה: _____ ■
- מקום מושבה: _____ ■

אילת השואלה

.3

אלית קראה שני פרושים לבתו "אשת לפידות":

א. לפידות היה שם בעלה של דבורה.

ב. דבורה הייתה אשה נלהבת, ש्रירח הקדר בערה בה כלפיד אש.

איזה פרוש שכנו אתכם יותר? נמכו.

ינאי הלשוני

.4

ינאי דמיון שקרא את המכתב הדוחף ששלחה דברה לברך.

השלימו:

לכבוד

שם האב

שם פרטי

השכט

העיר

עם ישראל נמצא עכשו בתקופה קשה. מלך לוחץ אותנו כבר שנים. במיוחד סובלים השבטים: ו. يوم يوم באים אליו אנשים ומספרים לי על מצוקותיהם:

שמעתינו עלייך שאטה

אליהם מצוה עלייך

אני פונה אליך בקריאה לבוא ולהנהיג את העם למלחמה.

אני יושבת תחת שבהר

מצפה לבואך.

דברה אשת לפידות

אגדה

האגודה מספָרת כי ברק בְּנוֹ אַבִינָעַם זָכָה בְּשֶׁמוֹ בָּרָק, על שום שְׁתֵיה מִהִיר
כָּבָרָק בְּשָׁמִים.

5. דבורה הזמין את ברק לעמוד בראש האצבא.
השלימו בלשון המקרא (פסוקים ו – ט):

"לְךָ וְמַשְׁכַת"

דבורה:

."

"אָמַתְלָכִי"

ברק:

."

"הַלְךָ אַלְךָ"

דבורה:

."

הר פָבָר

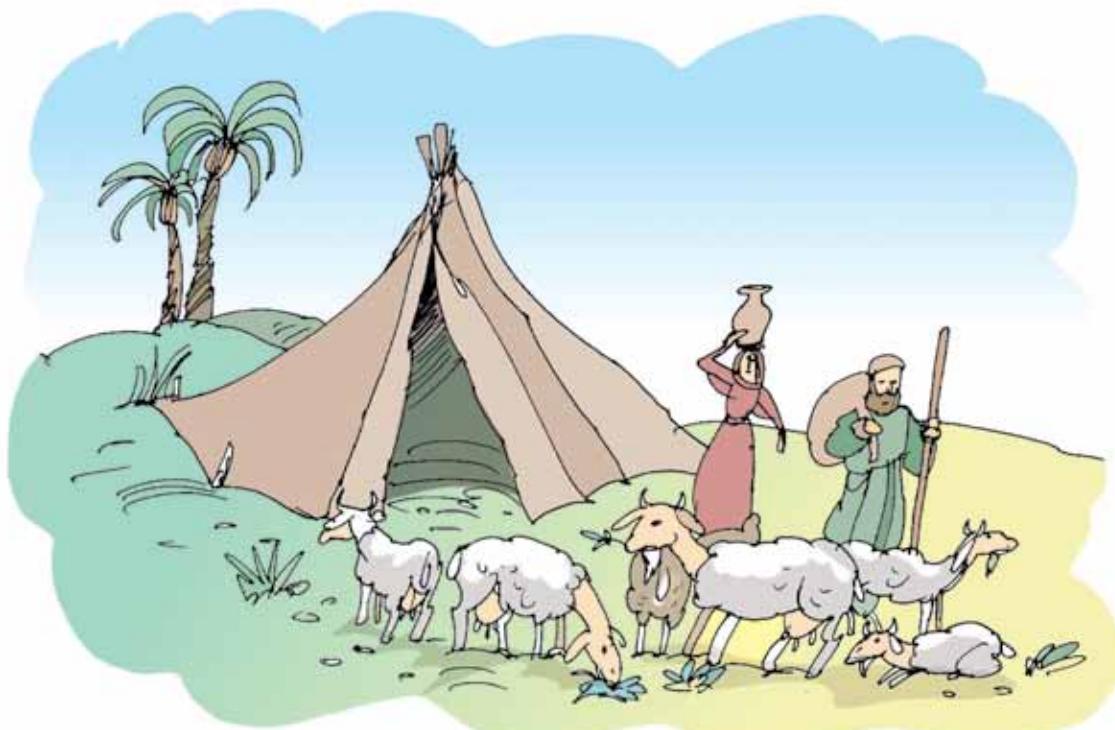

חֶבֶר הַקִּינִי

חָנוּ קָרָא בְּאַנְצִיקְלֹופְדִיה, שֶׁחֶבֶר הַקִּינִי הָיָה שֵׁבֶט נָזְדִים. הֵם נִדְדוּ בַּעֲקָר
בָּמִדְבָּר יְהוּדָה וַעֲסָקוּ בְּרֻעִית צָאן וּבְקָרָר. בְּנְדוֹדִיהם הָגִיעוּ עַד אַלְוֹן
בְּצַעֲנִים שְׁעַלְיִד קָדְשָׁ.

הַקִּינִים הָיוּ בְּנֶרֶאָה גַם חֶרְשֵׁי בָּרוּץ, וְלֹכְןּוּ הָיְתָה בְּרִית שֶׁל יִדְידָות בּּין לְבֵין
הַכְּנַעֲנִים, בְּעַלְיִ מְרַכְבּוֹת הָבוֹרָל.

לְאֹן הָגִיעוּ חֶבֶר הַקִּינִי בְּנְדוֹדִיהם (פָסּוֹק יָא)?

7. הַחְילּוֹת נִעַרְכוּ לְמַלחָמָה. הַשְׁלִימָוּ:

חַיִּילִי _____ נִעַרְכוּ עַל הַר תְּבוֹר.

חַיִּילִי _____ נִעַרְכוּ בָּעֵמֶק יְהוּדָה.

רכב ברזל

חנוך קרא באנציקלופדיה, שactal הכנענים היה מצד מרכבות ברזל הרתומות לסוסים. בכל מרכבה יכול לעמד שני חילים: רכב ולווחם, ולעתים נלווה אליהם חיל שלישי ששימש כמגן. גבהה של המרכבה ספק לחילים שדה ראייה רחוב. רכב הברזל היה עיל רק בשטח מישורי, ולא היה יכול לנוע בהרים ועל סלעים ואבניים. צבא, שברשותו היה רכב ברזל, עשוי היה לנתח בקרב במהירות ובאבדות מועטות.

ענו:

א. מודיע בחר ברק להערך למלחמה על הר תבור?

ב. מודיע לא פתח סיסרא במלחמה?

טו מגדמיו .9

תו דמיין שהוא כתוב צבאי, המתר את מלך המלחמה.
השלימי:

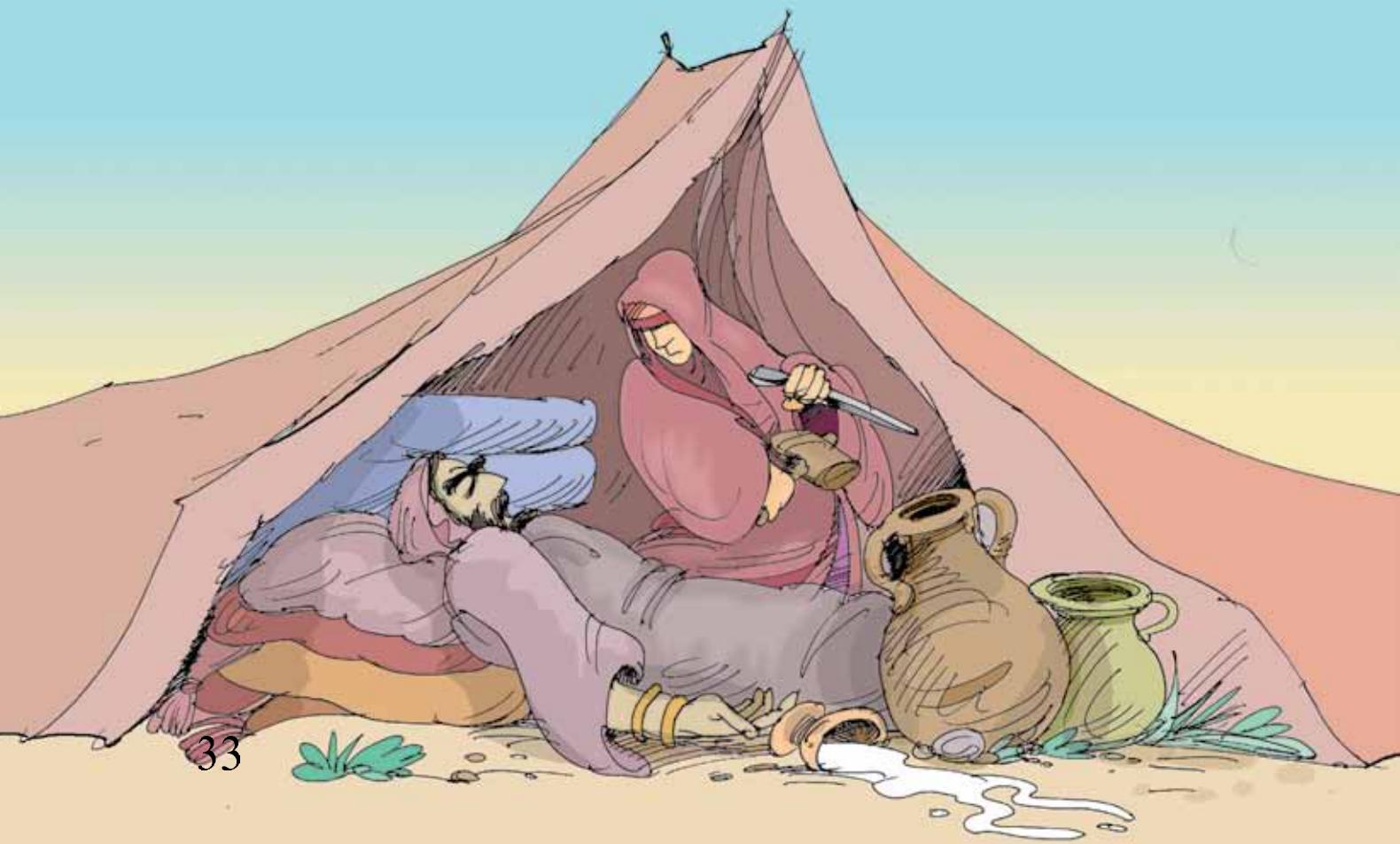
ברק ומלחיו חוגנים על הר _____. צבא סיסרא, על מרכבות הברזל,
נעוך בעמק _____. דבורה נתנה את האות לפתיחת
המלחמה: ”_____. ואז ברק ומלחיו _____.”

ה' _____; וסיסרא _____.

צבא ישראל הכה את צבא סיסרא ונתח במלחמה.

10. צָבָא סִיסְרָא נִצֵּחַ בִּמְלֹחֶםָה. לִמְרוֹזֶת זוֹאת רַדְף בָּרָק אַחֲרֵי סִיסְרָא.

שַׁעַרְוּ: מִדּוּעַ?

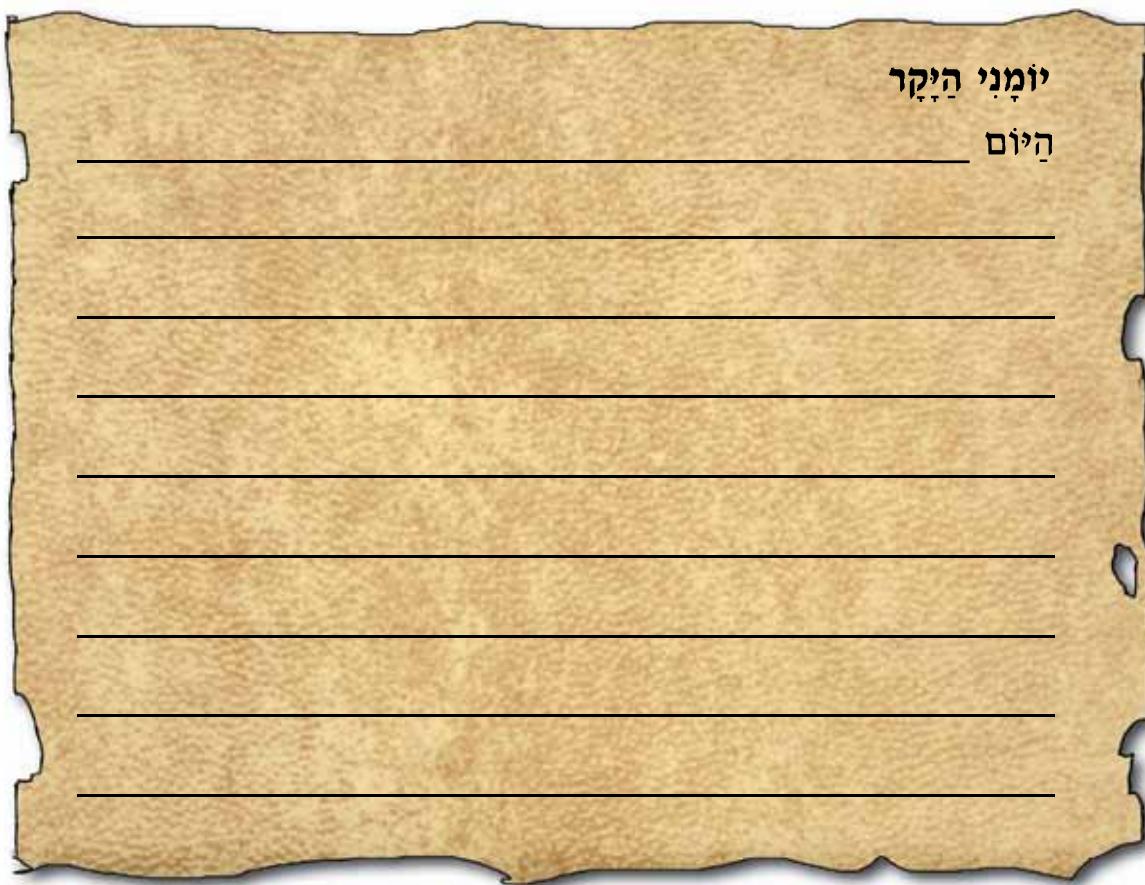
חן המדריכו

.11

חן דמינו שקרה דף מiomנה של יעל, ובו היא מתחילה את מחשבותיה,
רגשותיה ומעשיה. השלימו:

יומני היקר

היום

.12. דבורה אמרה לבָרֶק: "כִּי בַּיד-אֲשָׁה יִמְלֹךְ הָעָם-סִיסְרָא" (פסוק ט).
בפרק מס' 8 על שתי נשים גבירות: דבורה ויעל. לאיזו מהן התפינה דבורה
בדבריה? נמקו.

פרק ה

שירת דבורה

שמחת הנצחון במלחמה עורה בדבורה רצון עז לומר דברי היל ותודה לה.
דבורה בחרה להביע את רגשותיה בשירה.

חנן הסקרו

.1

השירה המקראית

חנן קרא באנציקלופדיה של השירה היא יצירה ספרותית אמנויות, שעיקרה רגש ודמיון. תכונה של השירה הוא דברי רגש נעלים, כמו: היל, תודה, שמחת נצחון ותפללה.

השירה אינה מדיקת בספרות הארכויים, אלא מתחוללת מהם ומוסיפה מן הדמיון. השירה בתוכה בלשון עתיקה ונשגבת, ולכון לעיתים היא קשה להבנה.

בשירה המקראית אפשר למצוא: רעיונות מנוגדים, חזרה על מילים ובוטויים שימושיים דומה (תקבלת) וקצב. המשוררים הקדומים היו קוראים את שירתם לפניו העם במקום מרפץ.

שירת הנצחון מעניקה לשומעיה רגשות גאה והתרומותדרות.

ענו:

אחת השירות הקדומות הידועות היא **שירת הים** (שםות, פרק טו).

איזה ארוע עורר את משה לשיר את **שירת הים**?

2. הפתיחה לשירה (פסוקים א – ג)

דבורה פונה אל מאזיניה:

שמעו, מלכים,
האזינו, רגנים,
אEMBER לה' אלהי ישראל.

אנכי ליה אנסי אשירה

בפסוק זה מופיעים זוגות מילים שמשמעותן דומה.
העתיקו את זוגות המילים.

סגןון כתיבה כזה, שבו חוזר המשורר על אותו הרעיון במלים שונות, נקרא
תקבלת נרדפת.

3. דבורה מתארת את הופעת ה' ואת השפעתו על איתני הטבע
(פסוקים ד – ה).

ארץ רעה גם שמיים נטו

גם עבים נטו מים, הרי נלו מפני ה' .

א. סְפִנּוֹ קָו מִתְחַת לְאִתְגֵּנִי הַטְּבֻעׁ הַמּוֹפִיעִים בְּפֶסְקִים.

ב. מָה קֹרֶה לְאִתְגֵּנִי הַטְּבֻעׁ, כַּאֲשֶׁר מַזְפִּיעַ ה'?

דָבָרָה מִתְאַרְתָּ אֶת הַמִּצְבָּה הַקְשָׁה שְׁהִיא בְּתוֹךְ

שְׂבִיטִי יִשְׂרָאֵל (פָּסוּקִים ו — יָא).

בְּתַבּוּ בְּלַשׂוֹן הַמִּקְרָא:

א. הַשִּׁירֹת פְּסִקוּ מִפְּחַד הָאוֹיב:

" _____ "

ב. הַהוֹלְכִים בְּדַרְכִים הַלְכוּ בְּדַרְכִים עֲקִיפֹות:

" _____ "

ג. הַתוֹשְׁבִים עַזְבוּ אֶת הַיִשׁוּבִים הַלְאַ-מְבָצָרים:

" _____ "

ד. לְתוֹשְׁבִים חִסְר נֶשֶׁק:

" _____ "

5. קָרִיאַת בֵּיןִים שֶׁל הַקְהִל (פסוק יב)

הקהל מעוזיד את דבורה ואת ברק.
כתבו בלשון המקרא:

א. קהל המאוזינים קורא לדבורה להמשיך בשירה:

" . . "

ב. קהל המאוזינים קורא לבrik לנצח במלחמה ולשבות שבויים:

" . . "

קריאות-הביענים של הקהל מעידות על מה שהוא קשוב ומרתק לדברי השירה של דבורה.

6. דבורה משבחת את השבטים שהשתתפו במלחמה, ומגנה את השבטים שהשתטמו (פסוקים יד – יח). השלימו:

השבטים שדבורה מגנה

השבטים שדבורה משבחת

7. דבורה מתחילה את המלחמה (פסוקים יט – כב).

א. כיצד עזר ה' לנצחון במלחמה?

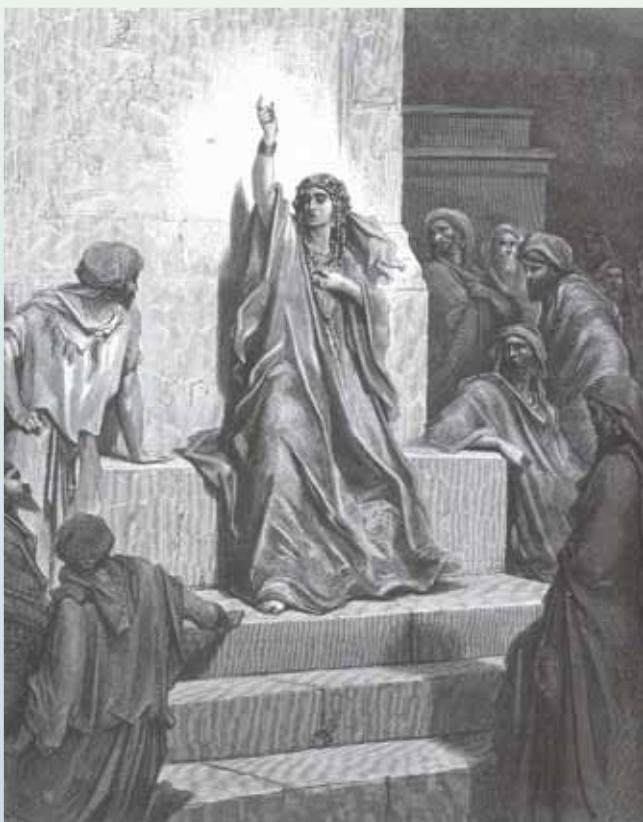
ב. קראו בקול את פסוק כב.

האלילים והקצב שבחירה דבורה נשמעים כמו:

8. דבורה מברכת את יעל (פסוק כד).

כתבו בלשון המקרא את הברכה:

"

דבורה הנביאה. ציור של חציר גוסטב דורה.